

Valokuvaajan arkisto avasi ikkunan menneisyyteen

16.5.2017 Tarja Autio Juttu

Kaikki alkoi siitä kun helsinkiläinen **Karin Eriksson** osti Kannusjärveltä Kujalan talon vapaa-ajan asunnoksi. Aikanaan talossa oli asunut ja pitänyt kuvaamoa valokuvaaja **Armas Uusnäkki** (1898-1976).

Sadonkorjuuväkeä. Puimakoneen vauhtipyörä pyörii vinhasti. Liike näkyy tästä Armas Uusnäkin kuvasta.

– Mitään sieltä ei varmaan ole koskaan heitetty pois. Sehän se oli entisaikojen tapa. Koskaan ei tiennyt, mitä saattaa vielä tarvita, selvittää Karin.

– Sillä tavalla minä ne kuvalaatikotkin löysin.

Laatikoista paljastui melkoinen aarre: sadoittain lasinegatiiveja, joille on kuvattu paikallista historiaa. Henkilöitä, rakennuksia, tapahtumia.

Mittava kuvamäärä vaati kuvien läpikäymistä ja järjestämistä arkistoksi. Karin Eriksson otti yhteyttä **Hannu Tykkään**, Tuulimyllytilan isäntään, joka tuntee hyvin paikallista historiaa ja henkilöitä. Tykkä puolestaan oli yhteydessä aktiiviseen valokuvauksen harrastajaan **Ilmo Suurnäkkiin**. Hän on

Armaksen kanssa samaa sukua, joten tehtävä arkiston kuntoonlajittajana oli erityisen mieluista.

– Olen tähän mennessä käynyt läpi noin 1 200 lasinegatiivia ja lisäksi melkoisen määrän paperikuvia. Lasilevyt oli pakattu pahvilaatikoihin ja säilytetty ullakolla pimeässä. Näin ne olivat säilyneet melko hyvässä kunnossa, Ilmo kertoo.

– Kuvista suurin osa on kuvattu 1930-luvulla. Sieltä löytyy todellisia helmiä, erityisesti monet, joissa on kuvattu ihmisiä työnsä ääressä. Eräs kuva vuodelta 1937 on minulle erityisen tärkeä: siinä ovat äitini 10-vuotiaana, sekä tätini ja enoni.

Ilmo Suurnäkki on koostanut Armas Uusnäkin kuvista näyttelyn Tuulimyllytilan seivässaliin. Ilmon luontokuvat muodostavat oman oheisnäyttelynsä, joka on esillä pahkahuoneessa.

– Uusnäkin kuvat ovat melkoinen aarre. Ne ovat ikkuna lähiympäristöömme sellaisena kuin se oli vuosikymmeniä sitten, totesi kulttuurisihteerinä **Ilkka Muurman** näyttelyn avajaisissa.

– Kuvista välittyä luottamus kuvaajan ja kuvattavien välillä.

Kuvia katsoessa käy selväksi, ettei Armas Uusnäkki ollut pelkästään kuvaamon pitäjä, joka kuvasi häät ja hautajaiset. Valokuvaus oli hänelle luovan ilmaisun väline, ja hänellä oli ymmärrystä myös perinteen tallentamisen tärkeydestä.

Kuva-arkistossa on mm. hyvin paljon kuvia ihmisistä erilaisissa arjen askareissa. Mielenkiintoinen on esimerkiksi TOK:n eli Talo-osuuskunnan talon rakentamisesta kertova kuvasarja. Se alkaa tukkipuiden kaadosta ja talon kulmakivien vaatrauksesta paikoilleen. Kuvakertomus huipentuu kuuden lapsen yhteiseen kastejuhlaan valmiissa talossa.

Kahden kuvaajan harvinaislaatuinen näyttely

Tuulimyllytilan seivässalissa on esillä Armas Uusnäkin kuvia, osa vedoksina, osa diakuvina.

Samassa rakennuksessa on pahkahuoneessa esillä Ilmo Suurnäkin luontokuvia. Puolustusvoimista insinöörikomentajakapteenina eläkkeelle jäänyt Suurnäkki oppi valokuvauksen ja kuvanvalmistuksen salat jo pikkupoikana isältään. 50 vuoden kuvausharrastus on poikinut näyttelyjä, edellisen kerran nykyisellä kotipaikkakunnalla Iitissä.

– Molemmat näyttelyt ovat esillä kesäkuun puoliväliin. Ne ovat avoinna yleisölle viikonloppuisin, lauantaina ja sunnuntaina klo 12-16. Arkena sopimuksen mukaan, kertoo näyttelytilan isäntä Hannu Tykkä.

– Olisi hienoa, jos yleisön joukosta löytyisi henkilöitä, jotka osaisivat tunnistaa henkilöitä ja paikkoja Armaksen kuvista, jotka ovat pääosin Kannusjärveltä ja Kitulasta.

